

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 2 dekabr 2023-cü il №91 (2803) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Tarixi Zəfər Günü

Xalqın müharibəsi, xalqın Zəfəri, xalqın qururu

İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərin üçüncü ildönümündə Xankəndidə Hərbi Parad keçirildi. Bu Parad təkcə Zəfərin üçüncü ilini qürurla xaturlama deyil, həm də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tam bərpa olunmasının qürurudur. Azərbaycan Ordusunun yaranmasının 100 illiyinə həsr olunmuş Parad da, Zəfər Paradı da, bu Parad da tarixi parndlardır. Dünya ictimaiyyəti hər birini Azərbaycan dövlətçiliyinin dönməzliyinin paradı bildi.

Hələ ikinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev qətiyyətlə deyirdi ki, Azərbaycanda ikinci erməni dövləti yaranmayıacaq. Bu qətiyyət Ermənistən niyyətindən daşındırmış idi. Lakin Ermənistən sülh danışlılarından yayınır, işğalın müddətini uzatmaq, regionda mövcud status-kvonu saxlamaq isteyirdi. Ermənistən yeni ərazilər işğal etmək üçün dövlət sərhədlərindən də, işğal etdiyi ərazilərdən də Azərbaycanın ərazilərinə hücumlar edirdi, müxtəlif miqyaslı texribatlar törədirdi. Azərbaycan Ordusunun hissələri bu hücumların, bu texribatların qarşısını qətiyyətlə aldı.

Düşmənin silahlı birləşmələri 2020-ci il sentyabrın 27-də müxtəlif istiqamətlərdən müxtəlif təyinatlı atıcı silahlar dan, artilleriya qurğularından istifadə etməklə genişmiy়aslı texribat törətmek istədi. Ordu hissələrimiz bunun qarşısını qətiyyətlə aldı. Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin döyüş əmri ilə eks-hükum əməliyyatı başladı. Bu döyüşler ikinci Qarabağ müharibəsinin - Vətən müharibəsinin başlanğıcı oldu...

Ermenistan işğal etdiyi ərazilərdə müxtəlif səviyyəli mühəndis-istehkam sədləri yaratmışdı. "Ohanyan səddi" adlandırdığı bu sədləri dəha da möhkəmləndirirdi, təkmilləşdirirdi. ikinci Qarabağ müharibəsi başlayanda Azərbaycan Ordusunu bu sədləri darmadağın etdi, döyüş-döyüşə mövqə qələbələri qazandı, kəndləri, şəhərləri işğaldan azad etdi. Noyabrın 8-də Şuşa işğaldan azad olundu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bu il noyabrın 8-də Xankəndidə keçirilən Hərbi Paradda dedi: "...cox çətin coğrafi vəziyyətdə yerləşən, alınmaz qala sayılan Şuşanı yüngül silahlara, bir çox hallarda əlbəyaxa döyüşlər neticəsində azad etmək böyük güc, peşəkarlıq və fədakarlıq teləb edirdi. Azərbaycan övladları bunu göstərmişlər". Şuşanın işğaldan azad edilməsi Vətən müharibəsində Böyük Qələbənin ərafəsi oldu, noyabrın 10-da Rusyanın fəal vəsitəciliyi ilə üçtərəflı Bəyanat imzalandı, tarixi Zəfər işgalı sonlandırdı...

2020-ci il dekabrın 10-da Bakıda Azadlıq Meydanında Hərbi parad keçirildi. Bu möhtəşəm parad tarixi Zəfər qazanmış orduya dünyəvi ehtiramı tərixləşdirdi. Həmin parad da təsdiqlədi ki, güc, qüvvət, qüdərət və ədalət həmişə möglübədilməz olub.

Azərbaycan Ordusu 2023-cü il sentyabrın 20-də əməliyyat tədbirləri ilə ərazi bütövlüyümüzü tam bərpa etdi. Dövlət başçımız Xocalıda da, Əsgəranda da, Ağdərədə də, Xankəndidə də Azərbaycanın Dövlət Bayrağını dalgalandırdı...

2023-cü ilin sentyabr döyüşlərindən sonra Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tamamilə bərpa olundu...

Tarixi Zəfərin üçüncü ilidir. Neçə on illər, yüz illər keçəcək, bu Zəfər həmişə bu ovqatla, bu coşqu ilə qeyd ediləcək. 2023-cü ilin sentyabr döyüşlərindən sonra əsgərlərlə səhəbtlərdə yaşadığımız qurur 2020-ci il noyabrın 8-də yaşadığımız qururun eyni idi. Kəlbəcərdə əsgərlərdən biriinin dediyi kəlmələrdə bir obrazlı düşüncə də vardi: 2023-cü ilin 20 sentyabrında 2020-ci ilin 8 noyabrının ovqatı var. Zəfərin üçüncü ilində həmin səhbəti də xatırlayıram, qalib əsgərlərin əhatəsində yaşanan anların da tarix olduğuna bir daha əmin oluram.

Noyabrın 8-də Xankəndidə Hərbi Parad keçirildi. Bu paradda iştirak edənlərin qururunda tarixi Zəfərin qururunun işığı var idi.

Major Sərdar Əliyev:

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin bir fikrini xatırlayıram: "Danışçılar prosesində Ermənistən tərəfi, sadəcə olaraq, vaxt udmaq isteyirdi, sadəcə olaraq, status-kvonu möhkəmləndirmək, əbədi etmək isteyirdi. Bu illər ərzində dəfələrlə Azərbaycana müxtəlif güc mərkəzlərindən göndərilən siqnallar bizi vəziyyətlə ba-

rışmağa sövq edib. Ancaq biz qətiyyət, cəsaret, siyasi iradə göstərərək Azərbaycan xalqının maraqlarına cavab verməyən heç bir razılaşmaya getmədi". Bu qətiyyətin davamı Vətən müharibəsi oldu. Vətən müharibəsi Zəfərlə tamamlandı. Noyabrın 10-da imzalanan üçtərəflı Bəyanat Azərbaycanın qalibiyətinin, Ermənistən məglubiyətinin hüquqi sənədi idi. Ermənistən bu Bəyanata tam əməl etmədiyinə görə, Kəlbəcərdə, Laçında texribatlarını davam etdiriyinə görə Azərbaycan dövləti əməliyyat tədbirləri keçirdi. 2023-cü il sentyabrın 19-da başlayan bu əməliyyat qısa müddətə başa çatdı, Ermənistən ordusunun daşılmış qalıqları, separatçılar və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri təslim oldular. Az sonra Xocalıda, Əsgəranda, Ağdərədə, Xankəndidə Azərbaycanın Dövlət Bayrağı dalgalandı. Bu Parad Azərbaycan Ordusunun gücünün təsdiqinin paradıdır. Qururlanıram ki, belə bir tədbirdə mən də iştirak etdim. Bu günün qururunu Zəfərin qururuyla qoşa yaşadacam. Bugünkü Paradin qururu içinde xalqımıza deyirəm: Zəfər gününüz məbarek!..

Kapitan Kamal Cavadlı:

- Vətən müharibəsində mən də iştirak etmişəm. Noyabrın 8-ni necə böyük sevincə yaşadığımızı heç zaman unutma-yacaq. Mühərbi iştirakçı kimi biz də unutmayacaq, xalqımız da unutmayacaq. Vətən müharibəsi xalqın müharibəsi idi. Hami qələbə üçün nəsə etmək isteyirdi. Mühərbi dəstək də olduqca əhəmiyyəti olur. Döyüşçülər kürəyində xalqın nəfəsinə hiss edirdilər. Ona görə də əzmələ, dəha böyük qələbə ruhu ilə döyüşdürüldər. Qazanılan mövqə qələbələri xalqın döyüşçülərə inamını artırır. Bu inam Qələbə idi.

Vətən müharibəsində döyüşçüləri-

miz hər döyüşü son döyüş bilib döyüşürdülər. Belə əzm, belə ruh döyüşçülərimizi qələbəye ruhlandırdı. Müqavimət əzmi, silahlı birləşmələri daşılmış, qurdugu sədlər darmadağın olmuş düşmən geri çəkilirdi. Kəndlərimiz işğaldan azad ediləndə döyüşənlərimiz işğaldan qələbə ruhu daha da coşurdu. Bilirdik ki, bu, xalqımızın yaşıdagı ən gözəl günlərdir. Daha gözəl gün müharibənin başa çatacağı gün olacaq. Hamimiz həmin günün tezleşməsi üçün döyüşürdük.

Xankəndidə keçirilən Paradda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev çıxışında ordu quruculuğunun dövlət üçün həmişə prioritet olduğunu qeyd edərək bildirdi: "İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra biz bir gün dayanmadan ordu quruculuğu prosesini sürətləndirirdik və bunu gizləmirdik. Dərhal Qarabağ bölgəsində bütün vacib olan məntəqələrə yerləşdik. Eyni zamanda, uzun illər ərzində işğal altında qalmış Azərbaycan-Ermənistən sərhədini nəzarətə götürdük. Sərhəddə mövqelərimizi tədricən yaxşılaşdırıq və müxtəlif tədbirlər nəticəsində Azərbaycan-Ermənistən sərhədinin böyük hissəsindən elverişli mövqelərə malik olduq". Paradin digər iştirakçıları kimi bu fikirlər məni də qururlandırdı. Mən də ordumuzun bu gününün gücünü ilə fəxr edir, sabahki gücünün daha çox olacağına əmin oluram.

Hərbçi taleyimdən razıyam ki, döyüşlərdə iştirak etmişəm, belə bir möhtəşəm tədbirin həm iştirakçı olmuşam, həm də izleyicisi. Hansı daha qururludur, iştirakçı olmaq, yoxsa izleyici? Mənca, hər ikisi. Hər ikisi ayrıldıqda da gözəldi. Azərbaycan dövlətçiliyində olduqca əhəmiyyəti olan bu tarixi gün münasibətlə hamını təbrik edirəm...

(Ardı 3-cü səhifədə)

Parlamentdə hərbi qulluqçularla bağlı bir sıra qanunlara dəyişikliklər müzakirə olunub

Noyabrın 29-da Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclası açan komitə sədri Musa Quliyev gündəliyə "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Hərbi xidmətkeçmə haqqında", "Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Əmək pensiya-ları haqqında" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirəsinin da-xil edildiyini deyib.

Komitə sədri bildirib ki, müzakirəyə təqdim edilən qanun layihəsi Silahlı Qüvvələrimizin daha da güclənməsi, hərbçilərin kadr hazırlığı, təhsili, xidmətkeçmə, sosial müdafiə və

pensiya təminatları sahəsində hüquqi bazanın möhkəmlənməsi məqsədilə hazırlanıb.

Komitənin üzvü Arzu Nağıyev qanun layihəsinə təklif olunan dəyişikliklər barədə etraflı məlumat verib. O bildirib ki, qanun layihəsi hərbi qulluqçuların pensiya hüququ, təhsil almaq hüququ və xidmət keçmə müddətləri ile bağlı dəyişiklikləri nəzərdə tutur.

Hərbi qulluqçuların potensialından daha uzun müddət və səmərəli istifadə edilməsinə yönəlik dəyişikliklərdən danışan Arzu Nağıyev diqqətə çatdırıb ki, sənəddə hərbi qulluqçuların təhsil almaq imkanları genişləndirilir. O, layihədə qadınların həqiqi hərbi xidmətdə ehtiyatda olmalarının son ya-

hədlərinin kişi cinsli hərbi qulluqçularla bərabərəşdirilməsinin gender bərabərliyinin təmininə xidmet etdiyini deyib. Hərbi qulluqçuların təcrübəsindən daha səmərəli və uzun müddət yararlanmaq üçün qanun layihəsində təsbit olunan müdədləri diqqətə çatdırıb Arzu Nağıyev vurğulayib ki, sənəddə dövlət tərefində hazırlanmasına zaman və resurs sərf edilmiş hərbi qulluqçuların formalaşmış təcrübəsindən daha uzun müddət istifadə etmək məqsədilə hərbi qulluqçular kimi pensiyaya çıxməq üçün minimum xidmətkeçmə tələbinin 20 təqvim ilindən 25 təqvim ilinə çatdırılması hərbi qulluqçuların pensiya təminatında hər hansı azalmanın istisna etmək-

lə, bir sıra qurumların hərbi qulluqçuların pensiya təminatında artımı nəzərdə tutur. Belə ki, minimum xidmət müddətinin artırılması ilə yanaşı, həmin dövredə görə qulluq stajına görə əlavənin faizinin de 50-dən 65-ə qaldırılması təklif edilib.

Müdafiə Nazirliyinin Hüquq idarəsinin rəisi Elçin Əliyev qanun layihəsinin hazırlanması prosesindən danışır. O vurğulayıb ki, parlamentin müzakirəsinə təqdim olunmuş layihə hərbi qulluqçuların potensialından daha uzun müddət və səmərəli istifadə edilməsinə, onların peşəkarlığının və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə imkan yaratdığını bildirib.

Sənədin müzakirəsində deputatlar Rauf Əliyev, Vüqar Bayramov, Aqil Məmmədov, İlham Məmmədov və Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdürü Hacı Mirhəşim Seyid çıxış edib, layihə ilə bağlı fikirlərini bildiriblər.

Sonda qanun layihəsi birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Hərbi hüquqşunaslarla təlim-metodiki toplantı keçirilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2023-cü ilin fealiyyət planına uyğun olaraq, Azərbaycan Ordusunun qoşun növü, baş idarə, idarələrin hüquqşunasları və təhqiqatçıları, hərçinin Hüquq İdarəsinin zabitləri ilə təlim-metodiki toplantı keçirilib.

Övvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummülli Lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan həmvətənlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, toplantıda çıxış edən idarə rəisi polkovnik Elçin Əliyev il ərzində görülən işlərdən geniş səhbət açıb, hərbi qulluqçularla bağlı bir sıra qanunlarda dəyişiklik edilməsini nəzərdə tutan və hazırda parlamentin müzakirəsində olan yeni Qanun layihələri barədə toplantı

istirakçılara geniş məlumat verib.

Bildirilib ki, ölkəmizin müdafiə qabiliyyətinin və ordumuzun daha da güclənməsi məqsədilə hazırlanın yeni islahatlar hərbi qulluqçuların potensialından daha uzun müddət və səmərəli istifadə edilməsinə xidmət edir. Hərbi qulluqçuların peşəkar inkişafı üçün məqsədönlü işlər aparılır, onların ölkəmizdə və xarici ölkələrdə ixtisaslarına uyğun təhsil almaları təmin edilir. Mövcud qanunvericilikdə hərbi qulluqçuların mülki təhsil müəssisələrinin yalnız qayıb şöbələrində təhsil almaq hüquqları olduğundan yeni qanun layihələrində onların xidməti fəaliyyəti, hərbi xidmət mənafeyi nəzərə alınmaqla, peşəkar inkişafı, bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi məqsədilə təhsil imkanlarının daha da genişləndirilməsi təklif edilir.

Bundan başqa, mülki işlərle bağlı stajları olan hərbi qulluqçuların da həmin dövrün hər ili üçün 1 faiz əlavə hesablanması da layihədə nəzərdə tutulub.

Qeyd olunanlarla yanaşı, azı 17 təqvim ili xidmət etmiş hərbi qulluqçu 25 təqvim ilini tamamlayanadək xidmətdən

Eyni zamanda, təhsil dövrlerinin onların öz arzusu ilə ehtiyata buraxılma müddətinə daxil edilməməsi təklif olunub ki, bununla da dövlət tərefindən təhsilinə zaman və resurs sərf edilmiş həmin hərbi qulluqçuların əlavə təhsil alaraq öz bilik və bacarıqları ilə ordumuzun inkişafına töhfə verməkdə davam etmələrinə şərait yaradılması da nəzərdə tutulub.

Qanun layihələrində, həmçinin gizir, miçman və müddədən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları üçün xidmətdə olmanın son yaş həddinin 45-dən 48-ə çatdırılması təklifi öz eksini tapır. Yeni islahatın tərkib hissəsi kimi, hərbi qulluqçuların pensiyaya çıxməq üçün minimum xidmətkeçmə tələbinin 20 təqvim ilindən 25 təqvim ilinə çatdırılması da nəzərdə tutulub.

Hazırda 25 təqvim ili hərbi xidməti olan hərbi qulluqçuların təminat xərcliyinin 60 faizi ni pensiya kimi alması, lakin yeni layihələr qəbul olunduğu halda bu xərcliyin 5 faiz çox olmaqla 65 faizini alacaqları, bununla da pensiya təminatında hər hansı azalmanın olmayacağı qeyd edilib.

Bundan başqa, mülki işlərle bağlı stajları olan hərbi qulluqçuların da həmin dövrün hər ili üçün 1 faiz əlavə hesablanması da layihədə nəzərdə tutulub.

Qeyd olunanlarla yanaşı, azı 17 təqvim ili xidmət etmiş hərbi qulluqçu 25 təqvim ilini tamamlayanadək xidmətdən

buraxıldığı halda, onun əvvəlki normalara uyğun olaraq 20 təqvim ili xidmət etdiyinə görə hərbi qulluqçu kimi pensiya hüququ əldə etməsi, yenidən dövrdə qazanılmış pensiya hüquqlarının yeni dəyişikliklər qəbul edildikdən sonra da təmin olunması nəzərdə tutulub.

İdare reisi bildirib ki, hərbçilərə xüsusi qayğı olaraq onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, təminat xərcliyinin artırılması və hərbçilərin maddi rifah halının yaxşılaşdırılması üçün ardıcıl addimlar atılır. Ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin Fərmanı ilə növbəti artım olaraq 2024-cü il yanvarın 1-dən hərbi qulluqçuların aylıq vəzifə maaşları orta hesabla 20 faiz artırılacaq. Hərbçilərin xidmətdə olma müddətinin artırılması həmin şəxslərin mütəmadi ar-

tan təminat xərcliyini almaqda davam etməsinə imkan verməkə yanaşı, eyni zamanda, onların yekunda da haçox pensiya almasına şərait yaradır.

Təlim-metodiki toplantıda hərbi hissələrdə hüquq hazırlığının daha səmərəli təşkili, hərbi qulluqçuların hüquqi cəhətdən maarifləndirilməsi və digər mövzular üzrə məruzələr, hüquqşunaslar və təhqiqatçıların cari il ərzində hüquq xidmətinə dair gördükleri işlərlə bağlı hesabatlar dinlənilib, növbəti il üçün qarsıda duran vəzifələrdən danışılıb.

Toplanış istirakçlarının hüquq hazırlığının təşkili üzrə bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi, qanunvericiliyin və rəhbər sənədlərin tələblərinin öyrənilməsi məqsədilə keçirilən təlim-metodiki toplantıda istirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Tarixi Zəfər Günü

Xalqın müharibəsi, xalqın Zəfəri, xalqın qururu

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Baş leytenant Murtuz Rüstəmli:

- Digər hərbi qulluqçular kimi, mən də 2020-ci ilin sentyabrına qədər Ali Baş Komandanın döyüş əmrini arzulayırdım. 2020-ci il sentyabrın 27-də ikinci Qarabağ müharibəsi başladı. Mənim xidmət etdiyim hissədə də döyüşlərə cəlb olundu. Müharibədə zabit də döyüşçü olur. Düşmənin sədər darmadağın ediləndə, ilkin mövqe qələbələri qazanılanda digər döyüşçülər kimi, mən də Qələbə gününün tezleşməsini arzulayırdım. Bu arzulama da haqqında qətiyyətə döymüşəm idim. Biz də qazanılan qələbələri sonrakı döyüşlərin başlanğıcı bilirdik.

Döyüşçülərdən biri şəhid olmuşdu. Onda onlar qətiyyətə bildirdilər ki, şəhidimizi də sıramızda bilib döyüşəcəyik. Növbəti döyüşü onun ruhuna gözaydınlığı döyüşü bilib döyüş-

dük. Mühüm mövqe qələbəsi qazandıq. Sonrakı döyüşlərimizi bütün şəhidlərimizin ruhuna ad edəlik. Komandirlərimiz niyyətimizi dəstəklədilər...

Tarixi Zəfər qazandıq. O Zəfərin davamı 2023-cü il sentyabrın 19-da keçirilən əməliyyat tədbirləri oldu. Bu gün ərazi bütövlüyüümüz tam bərpə olunmasının sevincini yaşayıraq. Bu sevincində Xankəndidə Hərbi Parad keçirildi. Bu Paradda mən də iştirak etdim. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Paradda dedi: "Sentyabr ayında keçirilmiş antiterror əməliyyati cəmi bir gün, ondan da az çəkdi. Azərbaycan Ordusunun peşəkarlıq və qəhrəmanlıq göstərərək, bütün strateji yerlərə çıxaraq, qısa müddət ərzində o əməliyyatın taleyini həll etdi və düşmən ordusunu təslim olmağa məcbur oldu. Nəinki təslim oldu, hətta 30 il bundan əvvəl bizim torpağımızda yaratdıqları qondarma rejimə də xitam ve-

rildi, o rejim də süqut etdi, halbuki bu, qanunsuz rejim idi. Beləliklə, biz tarixi ədaleti bərpa etdik. 20 sentyabr 2023-cü il bizim tariximizdə qalacaq, 8 Noyabr kimi". Bu qururu Paradda yaşamaq necə xoş oldusa, Parad haqqında danışmaq da elə xoşdur. Mən bu xoş ovqatı ömrümün ən dəyərli günlərindən biri hesab edirəm. Bütmən Parad iştirakçılarını, ordumuzun şəxsi heyətini, xalqımızı Zəfər günü münasibətlə tebrik edirəm...

Baş leytenant Kənan Yusifli:

- Vətən müharibəsi xalqımızın müharibəsi idi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Xankəndidə keçirilən Hərbi Paradda bu Zəfəri ən böyük tarixi hadisə adlandırdı. Bu Zəfərin qururu təkcə Azərbaycanda yaşaşılmadı, Azərbaycana ehtiramı olan bütün dövlətlərdə yaşaşındı. Bu qurur həmişə yaşaşılacaq.

Dövlət başçımız Xankəndidə

Yusifli:

- Vetən müharibəsi xalqımızın müharibəsi idi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Xankəndidə keçirilən Hərbi Paradda bu Zəfəri ən böyük tarixi hadisə adlandırdı. Bu Zəfərin qururu təkcə Azərbaycanda yaşaşılmadı, Azərbaycana ehtiramı olan bütün dövlətlərdə yaşaşındı. Bu qurur həmişə yaşaşılacaq.

Dövlət başçımız Xankəndidə

Paradda dedi: "Maddi-texniki təchizat, silah-sursatla təchizat, ordumuzun döyüş qabiliyyətinin qaldırılması və ilk növbədə, gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunda təbiyə edilməsi - budur, qəlebəyə aparan əsas amillər. Nə qədər sənin silahın, sursatın olsa belə, nə qədər müasir hərbi texnologiyalarдан istifadə etsən belə, qəlebəni eldə edən əlinde silah əsgərdir, zabitdir. O, sinəsin qabağı verir, o, ölümə getməye hazırlır və biz bunu göstərmışik. Ən çətin, əlverişsiz coğrafi vəziyyətdə altı müdafiə zolağını yararaq, döşənmış bir milyondan artıq minanın üzərindən keçərək, təpələrdə yerleşmiş düşmən mövqelərini məhv edərək, Azərbaycan əsgər və zabitlər qəhrəmanlıq və şücaət göstərmişdir". Bu fikirlər ordu gənclərinin, ümumən gənclərin həyat fəlsəfəsi olacaq. Mən bu Paradin iştirakçısı kimi xidmət yoldaşlarımla səhbətlərimdə Parad təssüratımı danışanda

bu fikirlərdən də söz açacam. Həm 2020-ci ilin 8 Noyabrına, həm 2023-cü ilin 20 Sentyabrına, həm də 2023-cü il Noyabrın 8-də Xankəndidə keçirilən Hərbi Parada görə xalqımızı təbrik edirəm...

Xankəndidə keçirilən Hərbi Parad ədaletin bərpasının paradi kimi tarixləşdi. Ədaləti qüdretli Azərbaycan Ordusu bərpa etdi. İkinci Qarabağ müharibəsində təbiyə edilen döyüş taktikası dünya hərb tarixində yenilik kimi müxtəlif ali hərbi məktəblərin dərsliklərine salınıb. Qərbin bir sıra metbu orqanlarında, elecə də ABŞ-in bir sıra analitik nəşrlərində Azərbaycan Ordusunun hərbi taktikası öyrənilir. Bugünkü Parad həm də bu marağın, bu ehtiramın Paradı oldu...

Zəfər günü Xankəndidə keçirilən Hərbi Parad dövlətçilik paradi idi...

**Mayor
Mehmməd NƏSİRLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

Ovqat

Vətən müharibəsi Vətəndən uzaqda da Vətən üçün yaşanılırdı

İkinci Qarabağ müharibəsi kimi başlayıb Vətən müharibəsi kimi davam edən müharibə Azərbaycanın sərhədlərindən kənarda da azərbaycanlıq heysiyəti ilə izlənilirdi; qazanılan mövqe qələbələri Azərbaycanı sevənlərə sevinc yaşıdırı. Hər azərbaycanlı, Azərbaycana rəğbəti olan hər xarici ölkə vətəndəsi özünü ruhən döyüşənlərin sırasında hiss edirdi. Türkiyənin o vaxtkı milli müdafiə naziri Hulusi Akarın dediyi "Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanındadır" kəlamı Türkiyənin Azərbaycan sevgisinin ifadəsi kimi tarixləşmişdi...

Azər Abdullayev Mingeçevirdə anadan olub, Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi Institut) bitirib, müxtəlif hərbi hissələrde müxtəlif vəzifələrde xidmət edib.

Polkovnik-leytenant Azər Abdullayev 2019-cu ildə akademik hərbi təhsil üçün Türkiyə - Milli Müdafiə Universitetinə ezam edilmişdi. İkinci Qarabağ müharibəsinin başladığını orada eşitmışdı. Ürəyi polkovnik-leytenant Azər Abdullayevi də Vətən müharibəsinə çəkmışdı. Azərbaycana qayıtmaq, döyüşənlərin sırasında olmaq istəmişdi. Zərurət olmadığına görə təhsilini davam

etdirməyi məsləhət görmüşdülər.

Vətən müharibəsinin ilk gününün həyecanını Türkiye Milli Müdafiə Universitetinin türkiyəli müdavimləri ilə nəfəs-nəfəse yaşadı. Ordumuzun düşmənin işgal müddətində yaradıldığı, möhkəmləndirildiyi, təkmilləşdirildiyi sədləri dərmanağın etməsi, ilkin mövqe qələbələri qazanması azərbaycanlı zabitin qururuna dönmüşdü. Türkiyəli hərbiçilər onu Azərbaycan adına bayraqlaşdırmışdı, "Bu qələbələr həm də bizim qələbələrimiz!" demişdilər. Azər Abdullayev Mehmet Okan Paşa bir xahişə müraciət etmişdi: Azərbaycanın ədalətli müharibəsi haqqında müdavimlərə geniş məlumat vermək istəyirəm, rəhbərliyin razılığını alın. Razılıq verildi. Hər gün dərslərdən əvvəl mahiyyəti informasiya vaxtı olan yarım saatlıq müddətində Azərbaycanın ədalətli müharibəsinin gedisindən, qazanılan qələbələrdən dənisişdirildi. Onu da dərk etdik. Onu da dərk etdik ki, Ermənistən işgalçı dövlətdir. Gəncəyə rakətlər atmasını dönya ictimaiyyəti lənətləməlidir...

Həmin gün müdavimlərin hadisəyə münasibət bildirməsi üçün vaxt şəraitini yaradılmışdı. Cənubi Koreyalı zabit-mudavim Kim Cu Yango Azər Abdullayevə həm müdavimlər adından, həm də təmsil etdiyi ordunun şəxsi heyəti adından başsağlığı vermişdi. Kövrək anlar yaşaşmışdı. Həmin gün informasiyalar Gəncə faciəsini əhatələmişdi. Məlumatlar həm də texniki vasitələrdən istifadə edilmək, görüntülərlə təqdim olundu. Kim Cu Yango döyüşlərdən 100 kilometrlərə uzaqlarda tərədiplen bu cinayəti bəşəriyyətə qarşı törədilmiş cinayət adlandır-

dı. Qəherlə Azər Abdullayevdən dağıntılar arasında körpə usağın oyuncaqlarının görüntüsü olan şəkli xahiş etdi. "Mənim ölkəmdə də bu vəhşiliklər haqqında gerək məlumatlar olsun", - dedi...

Polkovnik-leytenant Azər Abdullayev Azərbaycana, Azərbaycanın ədalətli müharibəsinə rəğbəti olan müdavim xahişini yerinə yetirdi. Müdavim-zabit şəkli baxanda kövrəkliklə, "Bu şəkli görənər heç zaman bu müharibəyə görə "Kim haqlıdır?" sualını verməz", - dedi. Kaş müdavim-zabitin qəhərini Ermənistənə siyasi və hərbi yardım edən dövlətlər də görəyilər, bəşəriliyin nə olduğunu dərk edəyilər. Bəlkə onda müharibə cinayətinə görə canilərə bəşeri hökm tələb edənlərin sırasında onlar da olardılar...

Milli Müdafiə Universitetində qırxdan çox ölkədən yüzlərle müdavim akademik hərbi təhsil alırdı. Bir-biriləri ilə tanışlıq, təmsil etdikləri dövlətlərin tanışlığı idi. Azərbaycanı tanımayanlar da, bəlkə də onun varlığından xəberi olmayanlar da vardi. Azərbaycan Ordusunun zabitləri Azər Abdullayev gündəlik müharibə informasiyaları verməklə bu missiyani da yerinə yetirirdi.

"Vətən müharibəsində Vətəndən uzaqda Vətən üçün nəsə etmək istəmişdim, Mehmet Okan Paşanın köməyi ilə buna nail olmuşdım. Vətən müharibəsinin xronikasını geniş formatda Universitetdə akademik hərbi təhsil alan müdavimlərə çatdırıldım. 40-dan çox dövləti təmsil edən müdavim-zabitlər Azərbaycan həqiqətlərini etrafı dərk edirdilər. Somalili zabit-mudavimin xahişi məni də, türkiyəli müdavim-zabitləri də duyğulandır-

dı: Azərbaycana, döyüşənlər çatdır ki, biz - müdavimləri göstərmışdı - onların qalib gələcəyinə inanırıq.

Azər Abdullayev Azərbaycana daha əhatəli tanıtmak məqsədi ilə Azərbaycanın dövlətçilik tarixini əhatələyən geniş məlumat-bilgi hazırladı. Ermənilərin Azərbaycanda ne vaxtdan və necə məskunlaşması haqqında da danışmağı, Ermənistən Azərbaycandan ərazi iddiası haqqında da informasiya verməyi qətiləşdirdi. Seminar formatında keçiriləcək bu tədbir üçün bütün texniki şərait yaradıldı. Bəlkə bir seminarın keçirilməsini Universitetin rəhbərliyi Azərbaycan Ordusunun apardığı ədalətli müharibəyə mənəvi dəstək bildi. Azər Abdullayev seminarında saytlardan istifadə etməklə Azərbaycanda Ermənistən başladığı Birinci Qarabağ müharibəsinin səbəblərini şərh etdi, ermənilərin töretdiyi Bağanis-Ayrim, Başlıbel, Ağdaban, Malibəlli, Meşəlli, Xocalı faciələrini xatırlatdı. Bu, elmi seminar idi. Azərbaycanlı zabitin Azərbaycanın sərhədlərinə kənarda nüfuzlu hərbi təhsil məssesiində təşkil etdiyi seminar! Faktlərlə, sənədlərlə, foto-video materiallarla müşayiət olunan bu seminarın məsləhətçisi - Mehmet Okan Paşanın məsləhəti ilə sonra yeni bir seminar da təşkil olundu. Hər iki seminarda hərbi-publisistik mahiyyəti ilə Azərbaycan həqiqətləri əhatəli və gerçəkliliklə şərh olundu.

Polkovnik-leytenant Azər Abdullayev deyir ki, Vətən müharibəsində Vətəndən uzaqda Vətən üçün yaşanılanlar da Vətənə görə id...

**Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"**

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda kompüter dəstəkli komanda-qərargah təlimi keçirilib

"Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun 2023-cü il döyüş hazırlığı planı"na əsasən, tabelikdə olan birləşmə və hissələrlə ərazidə və Simulyasiya Mərkəzində kompüter dəstəkli komanda-qərargah təlimi keçirilib.

Komanda-qərargah təliminin birinci mərhəlesi bölmələrin müxtəlif döyüşə hazırlıma dərəcələrinə gətirilərək "Həyəcan" signallı ilə təlim rayonlarına çıxarılması ilə başlayıb.

Acılmış səhra və stasionar döyüşü idarəetmə məntəqələrində üst komandanlıqdan alınmış tapşırıga əsasən əməliyyatların planlanmasına başlanaraq optimallı qərarın qəbulu üçün hərbi qərar qəbul etmə prosesinə uyğun fəaliyyətlər icra olunub.

Qərargahlar tərəfindən əməliyyatların planlaşdırıldığı ərazinin döyüş sahəsinin keşfiyyat hazırlığı aparılıb, düşmənin və öz bölmələrimizin ağırlıq mərkəzləri, qəti nəticə nöqtələri təyin edilərək arzu olunan son nəticənin elə edilməsi üçün hazırlanın-

müxtəlif fealiyyət tərzləri komandırın qərarı olaraq seçiləməsi məqsədilə hərb oyununda sınaqdan keçirilib.

Hərbi hissələrin əməliyyat planlarının hazırlanması, aidiyəti üzrə əmərlərin çatdırılması, eləcə də bölmələrin idarə olunması və aşkar olunmuş hava düşməninin məhv edil-

məsi üçün verilən məlumatların müasir texniki vasitələr üzərində bölmələrə çatdırılması məsq etdirilib.

Təlimin gedişində xüsusi təyinatlı bölmələrin vasitəsilə vizual müşahidə və havadan keşfiyyat aparılaraq şərti düşmənin döyüş mövqeləri və yaxın dərinlikdəki vacib ob-

yeqtəri qiymətləndirilib. Əldə olunmuş keşfiyyat məlumatları analiz edilərək manevr bölmələrinin döyüş meydandasında hədəf doğru süretlə və dəqiq irəliləməsi üçün onların qərargahlarına çatdırılıb.

Yuxarı qərargahdan alınmış döyüş əmrinə əsasən, tank və mexanikləşdirilmiş

bölmələr şərti düşmənin yerləşdiyi əraziyə hücum tapşırığını icra edib. Burada əsas diqqət düşmənin təminat yollarının və ehtiyatlarının yaxınlaşma istiqamətlərini görən hakim yüksəkliklərin ələ keçirilməsinə yönəldilib.

Təlimin ikinci mərhəlesi qərargahlar tərəfindən qəbul edilən qərarların real ərazidə icra olunma mümkünlüyünü, komandirlərin döyüş meydandasında tabelikdə olan bölmələrin idarəetmə bacarıqlarını, atəş-dəstək vasitələrinin effektiv istifadəsini və hərəkəfi təminatın döyüşün bütün mərhələlərində təşkilini praktiki görmək məqsədilə Simulyasiya Mərkəzində kompüterlər üzərində oynanılması ilə keçirilib.

Müxtəlif qoşun növü birləşmələrinin birgə fealiyyəti nəticəsində qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olunduğu təlimin yekununda qoşunların döyüşə hazırlıma vəziyyətinə gətirilməsində və əməliyyatların planlaşdırılmasında qərargahların hazırlıq səviyəsi yüksək qiymətləndirilib.

Mədəniyyət paytaxtından baxaq dünyaya!...

Türk dünyasının birinci mədəniyyət paytaxtı Astana şəhəri seçilmişdi. Sonra Əskişəhər (Türkiyə), Kazan (Tataristan), Mari (Tacikistan), Şəki (Azərbaycan), Türkistan (Qazaxıstan) şəhərləri seçilib. Bu seçimlər kifayət qədər dərin təhlillərlə əsaslandırılmış təqdimatlarla gerçekləşir. Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatına (TÜRKSOY) üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərinin daimi Şurasının növbədənəkar iclasında Şuşa, şəhəri 2023-cü il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edildi. Büyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev Şuşanı abidələr şəhəri adlandırdı.

Abidə mədəniyyətin simvoludur. TÜRKSOY-un bu seçimini gerçəkləyin seçimidir və belə seçimlər həmişə daha qururlu olur. İşğaldan qurtuluşun üçüncü ilində türk dünyasının mədəniyyətləri dünyaya ayrıraqda da, ortaqlıqda da, vəhdətdə də Şuşadan baxır. Dünya bu seçim mi bəyənmışdı, dəyərləndirmişdi. Mədəniyyətlərin yaxınlığı, bəzən oxşarlığı, bəzən eyni başlanğıcdan rişələnməsi onların vəhdətdə yaşadılmasını zəruriləşdirir. Türkəlli xalqların dastanlarını ümumişdirən qəhrəmanlıqlar bu xalqların ruhunun nəinki yaxınlığı, bəzi məqamlarda eyniliyi kimi tə-zahür edir. Bir xalqın qədim dastanında di-

ger türkdilli xalqın dastanınınizi hiss olunur; dastanlar mədəniyyətin ilkini, başlangıcıdır.

Şuşa dəniz səviyyəsindən təxminən 1600 metr yüksəklikdə salınıb, bünövrəsi dağ-

metr, eni - 20 metr. Mağaranın qarşısında qalın daş istehkamlar, qala və bina divarları olub. Yeni, qədimliyin, çox qədimliyin nişanələri qalırıldı. 1992-ci ilə kimi qalırıldı. Sonrakı dövrlərdə, burada

eləmişdi. Bir yandan da Topxana...

Sovetlər dönməmində Şuşanın mədəni siması süslənmişdi, burada Vəqifin məqbərəsi inşa edilmişdi, Natəvanın, Üzeyir bəyin, Bülbülün ev-muzeyləri yaradılmışdı, büstləri qoyulmuşdu, "Vəqif poeziya günləri"nin şeiriyyətinin doğmali Şuşanın göylərinə səriliirdi, "Xaribülbü'l" festivalında ifa edilən muğamlar, xalq mahnıları Şuşadan çox-çox uzaqlarda da bir gerçəklilikin karşısına dönürdü: Vəriq, var olacaqı!

Ermənilər Şuşanı işğal etmişdi, xalqın ruhuna yaxın düşə bilməmişdiler. Şuşa işğaldan 2020-ci ilin 8 Noyabrında xalqın müharibəsiyle azad edildi. Vəqifin məqbərəsi əvvəlki biçimində bərpə edildi, 2021-ci il avqustun 29-da açılışı oldu. Ermənilili zəbun ədən ruhun qüdrəti kimi!

1989-cu ilde Seyid Şuşinskiyin anadan olmasına 100 illiyinə Şuşada "Xaribülbü'l" musiqi festivalı keçirilmişdi. 2022-ci ilin mayında keçirilən "Xaribülbü'l" beynəlxalq musiqi festivalı tarixi bir gerçəklilikin dönməzliyi kimi izlənildi: Azərbaycan deyiləndə ayağa dur, dəli dünya! Ayağa dur ki, gerçəklilikləri dürüst görəsən! "Heyrati"da heyrətə düşəsən, "Osmani"da qəhrəmanlığın oxumalarını dinləyəsən, "Segah"da düşünəsən, "Rast"da

lardı. Ona dağlardan dikələn şəhər də deyilə biler. Bir vaxtlar şəhəri (Qala da deyilərdi) tanıdan dağlar sonra şəhərin adıyla tanındı: Şuşanın dağları. Qala-şəhər tarixin salnaməsidir. Divarları da, qapıları da, divar boyu günbəzleri də, məscidləri də, hamamları da, dolama yolları da, dağlara sarılan ciçirləri da, ... Hələ Cıdır düzü! Hələ İsa bulağı!..

Şuşada daş dövrünə aid mağara düşərgə olub: Şuşa mağara düşərgəsi. Daşaltı çayının dərəsində, dəniz səviyyəsindən 1400 metr yüksəklikdə. Uzunluğu - 120

şəhər salınanda, Pənaheli xanın yeni qalası tikildikcə böyükən, böyükək tikelən şəhər gözəlləşirdi. Şəhərin özü möcüzəydi, tikelilər də möcüzə ülgüsündə tikilirdi. Sərraf səyyahlar Şuşanı muzey-səhər görkəmində görürdü; Şuşada Azərbaycan Xalcası Dövlət Muzeyinin filialı, Şuşa Dövlət Dram Teatri, Şuşa Televiziyası, Sərq musiqi alətləri fabriki, Dövlət Rəsm Qalereyası, ... fəaliyyətdəydi...

12 məhəllə, 12 məscid, 12 bulaq - şəhərin gözəllik nişanələri beləydi. Cıdır düzü bu gözəlliyi dörd yanına cəm

bu xalqı yenidən tanıyan, "Arazbarı"nın eşidincə yamanlığa tövbə deyəsən, ... TÜRKSOY bunlara görə Şuşanı "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edib. Elan edib ki, Şuşanın musiqi dünyasının sehrindən baxılsın sabahlara. Dünya "haqqā düşmən olanı haqqā tapındıran muğamlar"ın (Bəxtiyar Vahabzadə) fəlsəfəsini dərk eləsin ki, Əhrimənlik bir dəha bas qaldırasın...

Tarixdən aldığım bilgi bəlli: XIX əsrde Şuşada 95 şair, 22 musiqişunas, 38 xanənde, 16 rəssam, ... yaşayıb. "Su axmış arxdan bir də axar" deyiminin gerçəkliliyinə zərrəcə şübhəmiz yoxdu. Şuşadan uzaq düşənlər Şuşadan iraq düşməmişdi. Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatına üzv ölkələrin mədəniyyətlərin daimi Şurasının seçiminin başlangıcı bu rəqəmlərin də zamanəti olub, Şuşanın qədim tarixi də, qədim tarixin qalıqları da (ermenilikdən sağ çıxanlar da var), Şuşalı dünyyanın ecəzkarlığı da...

Şuşa 2023-cü il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" kimi neçə-neçə beynəlxalq tədbiri tarixləşdirdi, tarixləşdirəcək də, tarixdə də yadداşarda da...

**Mayor
Ceyhun CƏFƏRLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

Şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə 250 mənzil verilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə Bakı şəhərinin Bibiheybət qəsəbəsindəki yeni yaşayış binasından 250 mənzil təqdim edilib.

4 sayılı DOST Mərkəzində mənzillərin sənədlərini əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Vüsal Nəsirli, nazirlik yanında İctimai şurənin sədr müavini, "Xüsusi Təyinatlıların Qaziləri, Şəhid Ailələri və Veteranları" İctimai Birliyinin sədrı Bəhrəz Məmmədzadə və şurənin üzvü, "Qarabağ Qaziləri" İctimai Birliyinin idarə Heyətinin üzvü Rey Kərimoğlu təqdim ediblər.

V.Nəsirli bildirib ki, Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun möhtəşəm Zəfər əldə etdiyi

be ilə əlaqədar əlilliyi olanlar da mənzillə təmin olunurlar.

B.Məmmədzadə və R.Kərimoğlu həssas əhali qrupla-

qayıçı ilə əhatə olunduqlarını vurgulayıblar.

Şəhid ailələrinin üzvləri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslər onlara göstərilən yüksək qayğıya, həmçinin yenini mənzillərə təmin edildiklərinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

* * *

Zabit Famil Məlikov: Bizə verilən mənzil ailəmizin böyük sevincine səbəb oldu.

Famil Məlikov 2011-ci ildə Heydər Əliyev adına Herbi Liseyi bitirəndən sonra müxtəlif bölgələrdə xidmət göstərib. 2015-ci ildən hərbi xidmətini Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə

dudluğunu ilə də üzləşdim, qəbərgalarımdan birini itirməli ol-

bildirirəm. Neçə vaxt idi ki, ata-anam, həyat yoldaşım və iki qızımıla kirayədə yaşayırırdıq. Yeni il ərəfəsində belə bir hədiyyə bizim üçün çox sevinçdirici oldu".

* * *

Xəber verdiyimiz kimi, bu gün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə Bakının Bibiheybət qəsəbəsindəki yeni yaşayış binasından 250 mənzil təqdim edilib.

Bu da ölkəmizin ərazi bütövlüyünün müdafiəsi uğrunda döyüslərdə şəhidlik zirvəsinə ucalmış qəhrəmanlarımıza inilə üzvlərinə, həmin döyüslərdə yarananaraq əlilliyi müəyyən olunmuş igid Vətən övladlarına böyük diqqət və qayığın növbəti təzahüründür.

Beləliklə, Prezident cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin mənzillə təminat programı uğurla davam etdirilir. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən bildi-

44 günlük Vətən müharibəsindən sonra şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanların mənzil və fərdi evlə təminatı programı 5 dəfə genişlənib.

Dövlət başçısının tapşırığı ilə bu il ən azı 1500 mənzil və fərdi evin verilməsi işləri aparılır. Hazırda təqdim edilən mənzillər də daxil olmaqla, şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanlar bu il artıq 1100, postmüharibə dövründə 5 min 600, ümumiyyətlə ötən dövrde 14 min 400 mənzil və fərdi ev verilib.

Prezidentin Sərəncamı ilə 2021-ci ilin əvvəlindən ikinci Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin ailələri və həmin mühari-

rından olan şəxslərin, xüsusi şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan vətəndaşlarımızın daim diqqət və

davam etdirən zabit 2016-ci ildə Aprel döyüslərinin iştirakçısı olub. Vətən müharibəsinin, ilk günlərindən isə Kəlbəcər-Ağdərə yolunun bağlanılması əməliyyatlarının iştirakçısı olub.

Kəlbəcər istiqamətində beş gün döyüşdükden sonra onları Cəbrayıl və Füzuli istiqamətində gedən döyüslərə cəlb ediblər. Lələtəpə yaxınlığında mövqelərdən döyüşə başlayan Famil Füzuli istiqamətində Livandan getirilmiş erməni əsilli terror birləşməlerinin yerinin aşkar edilməsində fərqlənib. Oktyabrın 5-də Cəbrayılın Şaybəy kəndi uğrunda gedən döyüslərdə isə düşmən hərbçilərinin atlığı əl qumbarası onu boğazından yaralayıb.

"Qumbara ağciyərlərimə ciddi zədə vurmuşdu, üç qəbərgəm yaralanmışdı, bir müddət sonra hərəket meh-

dum. Belə ağır zədədən sonra döyüş meydanına qayıda

bilmədim, uzun müddət hospital və xəstəxanalarda müalicə olundum. Müqəddəs yolda nəinki yaralanmağa, hətta həyatını itirməye də dəyər. Mən buna da hazır idim. Lakin görünür, qismət belə imiş", - deyib.

"Azərbaycan Bayrağı" ordeninə, "Kəlbəcərin azad olunmasına görə", "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Hərbi xidmətlərə görə" medallarına layiq görülən zabite Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi paytaxtın Bibiheybət qəsəbəsindəki yeni yaşayış binasından üçtəqqli mənzil verib.

Famil deyib: "Bu qayğıya görə hədsiz minnətdarlığımı

rılıb ki, bu il onlara ən azı 1500 mənzilin verilməsi nəzərdə tutulub ki, artıq 1100 mənzil verilib.

Şəhidlərimizin yadigarları və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan vətəndaşlarımız yeni yaşayış binasında onlara verilən mənzillərə, habelə ərazidə yaranılan şəraitlə tanış olublar.

Yeni mənzil sevincini yaşayan şəhid ailələrinin üzvləri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslər onlara göstərilən yüksək qayğıya görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Ulu Öndərin 100 illiyinə həsr olunmuş viktorinaya yekun vuruldu

Həzi Aslanov adına Ordū İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzində Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş əsgər, matros və kursantlar arasında keçirilən "İntellekt" adlı viktorinanın yekun mərhələsi başa çatdı, qalib komandalar müəyyənləşdi. Üç turdan ibarət olan və doqquz komandanın iştirak etdiyi viktorinanın əvvəlki mərhələləri də Həzi Aslanov adına Ordū İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzində keçirildi. Yarış iştirakçıları öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirdilər.

Bilik yarışmasının keçirilməsində əsas məqsəd kursant və əsgərlərin asudə vaxtının səmərəli təşkili, intellektual səviyyəsinin inkişaf etdirilməsi, dünyagörüşlərinin artırılması, xalqımızın milli-

mənəvi dəyərlərinin öyrənilməsi və maarifləndirmə işinin əhəmiyyətinin yüksəlməsinə önem vermekdir.

Bilik yarışmasında Heydər Əliyev adına Hərbi Institutun və Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantları, Bakı Qarnizonunun hərbi hissələrindən əsgərlər və matroslar iştirak etdilər.

Viktorina Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin ve ölkəmizin suverenliyi, müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlerimizin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsindən və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himminin səsləndirilməsindən sonra başladı.

Həzi Aslanov adına Ordū İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin medeni-bedi iş üzrə təlimatçısı Gülxar Məmmədova Ulu Öndərin çağdaş Azərbaycanın ordu quruculuğuna verdiyi töhfələrdən danışıdı: "1969-cu ildə respublika rəhbərliyinə gəldiyi ilk gündən dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev dövlət siyasetinin digər sahələri kimi, hərbi quruculuq məsələlərinə, milli hərbi kadrların formalaşması üçün hərbi təhsilin zəruriliyinə, keçmiş ittifaqın ali məktəblərinə azərbaycanlı gənclərin daxil ol-

masına, Bakıda yerləşən ali hərbi məktəblərdə azərbaycanlı kursantların sayının artırılmasına xüsusi diqqət yetirmişdir. 1971-ci ildə Ulu Öndərin uzaqgörənliyi və müdrikliliyi sayesində Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Məktəbin açılmasına nail olunub. Bu məktəb o məktəbdə ki, milli ordunun zabit kadrları ilə təmin olunmasında dəyərli xidmətlər göstərib. Bütün həyatını xalqına, onun xoşbəxt gələcəyinin qurulmasına həsr edən dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev ömrünün sonuna kimi Azərbaycanın qüdrətli hərbi qüvvələrinin təşkili üçün orduya, hərbi kadrلara diqqət və qayğısını əsirgəmədi".

Viktorinanın yekun mərhələsi üç komanda - "N" hərbi hissəsinin əsgərləri, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin matrosları və Heydər Əliyev adına Hərbi Institutun kursantları arasında keçirildi. Viktorinanın sualları müxtəlif mövzuları əhatə edərək, şəxsiyyətlər, elm, incəsənet, mədəniyyət, tarix və ədəbiyyatla bağlı tərtib olunmuşdu. Böyük maraqla izlənilən viktorinanın yekun mərhələsində komandanın üzvləri verilən sualları cavablandıraraq, üç mərhələdə aparılan yarışmanı böyük həyecanla başa vurdular. Sualların doğru cavabları hesablanaraq birinci, ikinci və üçüncü yerlər müyyənənəldi.

Birinci yerin qalibi Hərbi Dəniz Qüvvələrinin matrosları, ikinci yerde Heydər Əliyev adına Hərbi Institutun kursantları, üçüncü yerde isə "N" hərbi hissəsinin əsgərləri elan edildilər.

Sonda Ulu Öndərin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş "İntellekt" adlı bilik yarışmasında qalib gələn komandalara fəxri fərمانlar və qiymətli hədiyyələr təqdim edildi.

Lale HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunda "Ən yaxşı psixoloq" müsabiqəsi keçirilib

Müdafia nazirinin təsdiq etdiyi 2023-cü ilin tədbirlər planına əsasən, Azərbaycan Ordusunun qoşun (qüvvə) növləri, birləşmə və əlahiddə hərbi hissələr, eləcə də xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri üzrə təqdim edilən qaliblər arasında ilin "Ən yaxşı psixoloq" müsabiqəsi keçirilib.

Müsabiqənin keçirilməsində məqsəd hərbi psixoloqların ixtisas hazırlığı ilə bağlı bilik və bacarıqlarının artırılması, psixoloji işə aid metod və vasitələrin düzgün tətbiq olunmasıdır.

Müsabiqənin şərtlərinə görə ən yüksək nəticə göstərmiş hərbi psixoloqlar arasında qalib müəyyənləşib.

ANAMA: Vətən müharibəsindən sonra 337 Azərbaycan vətəndaşı mina qurbanı olub

Vətən müharibəsindən sonra mina partlayışı nəticəsində 337 Azərbaycan vətəndaşı mina qurbanı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözleri "Qlobal və milli çəngəşşələrin həlli üçün universallığın və bölünməzliyin təşviq edilməsi" mövzusunda keçirilən konfransın panel müzakirəsində Azərbaycan Respublikası Minətəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) Maarifləndirmə, beynəlxalq və ictimaiyyətlə əlaqələr idarəsinin rəisi Ramil Əzizov söyləyib.

O bildirib ki, ermənilər yalnız döyüş zonasında deyil, eyni zamanda, evlərdə, mülki təyinatlı ərazilərdə də mina və digər partlayıcı qurğular basdırırlar. Əməliyyatlar zamanı aşkarlanan hərbi sursatların əksəriyyəti Ermənistən istehsalı olan piyada əleyhinə minalardır.

Aslan 44 günlük Vətən müharibəsi başlayanda 4-cü kursda oxuyurdu. Həmin günlərdə heç düşünməzdik, qəflətən müharibə başlayacaq, o da yoldaşları ilə birgə kiçik leytenant rütbəsi alaraq əvvəlcə təlim poligonuna, oradan da döyüş bölgəsinə yola düşəcəklər...

28 il önce də yenice formalaşan Azərbaycan Ordusunun tarixində belə məqamlar olmuşdu. 27 sentyabr 2020-ci ildə həmin tarix təkrar yaşandı. Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı o vaxtkı Bakı Ali Ümumqoşun Komandirlərinin Məktəbinin sonuncu kursunun kursantlarına kiçik ley-

enant hərbi rütbəsi verilib cəbhəyə göndərilmişdilər. Vətən çağıranda, Vətənin başının üzərini qara buludlar alanda, Ali Baş Komandanın "Döyüş" əmri kursantlara kifayət etmişdi. Kursantlar - elin, obanın ığid, qorxmaz oğulları "Hər şey Vətən üçün, hər şey Vətən naminə" çağırışına səs verərək döyüşə atılmışdilar.

Gənc zabit Aslan Əzizov da Vətənin çağırışına səs verənlərin sırasında olub. Sələflərinin şərəfli döyüş yolunu yoldaşları ilə birləşdə o da uğurla davam etdirib. Qarşıya qoyulan döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində bacarıq və cəsərat göstərib.

Aslan Mehdi oğlu Əzizov 20 dekabr 1999-cu ildə Məsələ rayonunun Qədirli kəndində müəllim ailəsində doğulub. 14 yaşından hərbi sahəyə böyük maraqlı yaranıb. Bu maraqlın təsirindən 2014-cü ildə o, sənədlərinin Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə verir. Şərəfli kursant adını daşımaq Aslana da qismət olur. O, liseydə oxuduğu müddətdə hərbi vərdişlərə dərindən yiyələnir. Müəllimlərinin və kursant yoldaşlarının

reğbətini qazanır. Hərbi liseyi uğurla başa vuran Aslan 2017-ci ildə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbine (İndiki Heydər Əliyev adına Hərbi Institut) qəbul olur. Burada oxuduğu müddətdə də hərb sənətinin sirlərini mənimseməyə, döyüş hazırlığını, o cümlədən mənəvi-psixoloji və fiziki həzarlıqlarını daima artırmağa çalışır. Hərbi peşənin incəlikləri yiyələnmək, işğaldə qalmış torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedəcək döyüşlərdə iştirak etmək Aslanın ən böyük arzusu idi. Dördüncü kursa keçəndə onun arzusu reallaşır. Sonuncu kursun kursantlarına "kiçik leytenant" hərbi rütbəsi verilərək cəbhəyə göndərilir. Onların sırasında Aslan da var idi...

Leytenant Aslan Əzizovla idarət etdiyi hərbi hissədə görüşüb səhəbət apardım. Hərbi peşəni seçməsində dağının da rolü olduğunu, onun hərbi geyiminə, xidməti silahına həmişə böyük məraqla baxdığını dedi Aslan. "Hərbi peşə nə qədər çətin olsa da, o qədər də şərəflidir, müqəddəsdir. Bu peşə Ana Vətənimizi, torpağımızı qor-

maq peşəsidir. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsi başlayanda Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları qaynar döyüşlərinin önündə iştirilədilər. Illərlə erməni fəsizminin dağıtdığı şəhər və kəndlərimiz onların qəhrəmanlığı, igidiyi sayesində işğaldan azad olundu. Biz gənc zabitlər poliqonda səfərbərliklə çağırılan şəxsi heyətə qısa müddətdə təlim keçərək, taqımın komplektləşdirilməsi üçün gecə-gündüz çalışırıq. Bilirdik ki, taqım döyüş gedən istiqamətlərə göndəriləcək. Bir neçə gündən sonra taqım cəbhəyə yola düşdü. Zəngilan, Qubadlı, Laçın rayonları istiqamətində gedən döyüşlərə qatıldık. Axırkı döyüşümüz Laçın rayonunun Gülebird kəndi istiqamətində oldu. Ərazilərimiz kənd-kənd azad olundu. Təəssüf hissileyə onda qeyd edim ki, yoldaşlarımızdan beş nəfər şəhid oldu. Xoşbəxt zabitlərdənəm ki, mən də Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərin iştirakçısı oldum. Biz döyüşlərdə möhkəmləndik. Dekabrın 26-da Bakıya qayıtdıq. Təhsilimizi "kiçik ley-

tenant" hərbi rütbəsində davam etdirib, "leytenant" rütbəsi ilə başa vurduq. 2021-ci ildən bu hərbi hissədə xidmet edirəm. Döyüşlərdə qazandığım təcrübən böyük həvəslə, qurulla tabeliyimdə olan şəxsi həyatə aşılayıram. Sentyabrda həyata keçirilən əməliyyat tədbirlərində də iştirak etdim. Şəhidlərimizin, müharibə iştirakçılarının şərəfli döyüş yolunu birimiz üçün örnəkdir".

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə gənc zabit Aslan Əzizov "Zəngilanın azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə" və "Laçının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

İnəriq ki, döyüşlərdə möhkəmlənən leytenant Aslan Əzizov gələcəkdə də nümunəvi xidmeti ilə fərqlənəcək, döyüş hazırlığını daha da artıracaq, qalib Azərbaycan Ordusunun dəha da qüdrətlənməsinə öz töhfəsini verəcək qətiyyətli, peşəkar zabitlərimizdən biri olacaq.

Lale HÜSEYNOVA
foto
Coşqun CƏFƏROVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"

Düşüncələr

İki payız, iki tarix və ruhumuzun Zəfər fəslisi

*Sabiq SSRİ dönməmində mövcud müttəfiqlik sərtlərinə, siyasi qərarlarla-
rina məhəl qoymayan Ermənistan Mərkəzin liberallığından, Azərbayca-
nın rəhbərliyinin qətiyyətsizliyindən istifadə edərək 1984-cü ilin oktyab-
rında Qazax rayonunun ərazisindən 1675 hektar ərazini öz ərazisinə
birləşdirməyə nail olmuşdu. Bu üsul ittifaq birgəyəşavışı ilə səsləşmə-
sədə, adı qarşılıqlı razılışma olan cəbrən razılışma olmuşdu. 14 ildən
sonra İttifaqda yaranmış ideoloji boşluqdan istifadə edən ermənilik yeli-
ni ərazilərə yiyələnmək niyyəti ilə avvalcə Naxçıvanın, sonra Qaraba-
ğın dağlıq hissəsini ilhaqə vasitə etdi. Xalqın mübarizə ruhu bu niyyə-
tin gerçəkləşməsinə imkan vermədi. Sonra nələr oldu? - Ermənistan
Azərbaycana qarşı elan etmədən müharibə başladı. Müharibə müd-
dətində Bağanis-Ayrım, Başlibel, Ağdaban, Qaradağlı, Malibəyli, Qus-
çular, Qarakənd, Xocalı faciələrini törətdi, torpaqlarımızın 20 faizini
iğgal etdi...*

Sonra nə oldu? - Ermənistan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerinə yetirmədi; ATƏT-in Minsk Qrupunun icraçılığı ile aparılan danışılardan yayındı. Azərbaycan gerçiliklərini görən dövlətlər erməniliyi pisleyirdi, işgalçının havadarları həm susurdu, həm də ona siyasi və hərbi yardım göstəridi...

Belə bir şəraitdə

**Əsgərləşdi xalqın ru-
hu
yağılığı döyə-döyə,
llk gülləni atan düş-
mən
Təslim oldu son gül-
ləyə...**

Birinci payız.

Ermənistan bilirdimi dünya belə qalmayacaq...

Ermənistan silahlı birləşmələri Azərbaycanın ərazilərində müxtəlif miqyaslı təxribatlar törədirdi. Bu təxribatlar tekce danışılardan yayılma vasitəsi deyildi, həm də yeni ərazilər işğal etmek niyyəti idi. Ermənistan işgalçılıq niyyətini terrorlarla davam etdirmək isteyirdi. Belə terrorlardan birini 2020-ci il sentyabrın 27-də töretmək istədi. Azərbaycan Ordusunun hissələri təxribatın (əslinde hücumun) qarşısını qətiyyətəldi, Ali Baş Komandanın döyüş əmri ilə əks-hücum keçdi. Bu döyüslər ikinci Qarabağ mühərbiyənin, mahiyyəti etibarilə Vətən mühərbiyənin başlangıcı oldu. Azərbaycan Ordusu düşmənin işgal müddətində yaratdığı, bütün mühəndis vasitələrindən istifadə etmək məhkəmləndirdiyi, yeniliklərən bəhrələnməkələ təkmilləşdirdiyi müdafiə sədlərini (ermənilər bu sədləri "Ohanyan səddi" adlandırdılar) darmadığın etdi, ordumuzun piyadalarının hücumu üçün əlverişli şərait yarandı. Azərbaycan əsgəri döyüş-döyüşə mövqə qələbələri qazanırdı...

İkinci Qarabağ mühərbiyəndən əvvəl ön xətdə döyüş növbətçiliyindən qayıtmış əsgər deməmişdi ki, biz döyüş növbətçiliyindən döyüşə getmək isteyirik. Həmin əsgərlə Zə-

fərdən sonra işğaldan azad edilmiş Kəlbəcərdə yenidən göründük. Kəlmələşəndə dedi ki, Vətən mühərbiyəndə ilk güllələri atanda bir qədər həyecanlı idim. Düşünürdüm ki, görəsən, güllələrim hədəfə dəyirmi? Qarşı tərəfde atışın zəiflədiyini hiss edəndə həyecanım sovuşdu. Daha inamlı döyüsdük.

Ön xətdə döyüş növbətçiliyinə getməyə hazırlaşan əsgər deməşdi ki, babam Birinci Qarabağ mühərbiyəndə Daşaltıda şəhid olub. Əger döyüş yolumuz o səmtə olsa, Daşaltıda mən də döyüşəcəm, Daşältini təmizləyəndən sonra Şuşa uğrunda döyüşəcəm. Həmin əsgər Daşältida döyüşməşdi, yaralandığını kimsəyə bildirməmişdi, Şuşa uğrunda gedən döyüslərdə də iştirak etmişdi. Noyabrın 5-də Şuşa uğrunda şəhid olmuşdu...

Azərbaycan Ordusunun Şuşaya Şuşanın dağlarından keçərək yaxınlaşması da, düşməni haqlaması da, döyüsməsi də, qalib gəlməsi də bizim qırurumuza, düşmənin havadarlarının heyretinə döndü. Vətən mühərbiyəni bütövlükdə, Şuşa döyüsləri ayrıraqda qüdrət kimi tarixlədi.

Düşmən güman edirdi ki, Azərbaycan Ordusunun hissələri Şuşaya Qırızı Bazar qəsəbəsi tərəfdən gələcək. Ona görə də əsas qüvvələrini bu səmtə cəmləmişdi. Buradan Şuşakəndə, oradan da Şuşaya yol belədi. Düşmən Azərbaycan Ordusunun Laçın istiqamətindən gələ biləcəyini də güman edirdi. Azərbaycan Ordusunun komandanlığı bu gümanların gerçəkləşməsinə, düşmənin fəal müdafiəsinə imkan vermedi. Hərbçilərin təəbirinə desək, miqyasına, planına və ardıcılığına görə misli görürəməmiş qərar verdi: Şuşaya sıx Qarabağ meşələrindən yeni yol açılsın. Böyük Tağlar kəndindən meşələrlə Şuşaya, Çanaxçı və Sığnax kəndlərinə tərəf yol açıldı. Döyüslər gedə-gedə! Mühəndis-istehkamçılarımız dar dağ cığırını texnikanın hərə-

kət edə biləcəyi meşə yoluna çevirdilər. Azərbaycan bölmələri artilleriya qurğularını Çanaxçı ətrafında cəmləşdirə bildi. Dağ piyadalarımız qətiyyət işığına döndü, düşmən pusquya düşdü və son...

Döyüşçülərimiz Şuşanın meşələrinə çatıb müdafiə xətti yaratdılar. Həmin anlarda düşmən üç dəfə həmələ elemişdi. Həmlələrin üçü də dəfə edilmişdi. Döyüşçülərimiz Şuşa İcra Hakimiyyətinin binasını ələ keçirdilər. Müqavimet göstərənləri məhv etdilər, qaçanlar təqib olundular. Son həddə yaxın məsafədən, sözün əsl mənasında, binalar arasında gedən döyüslərde binaları, əraziləri düşməndən təmizlədilər.

"Natsionalnaya Oborona" jurnalında bir məqalə dərc edilmişdi: "Belə döyüş, dövlət, Vətən sevgisi görən olub, demək cətindir. Dağ yuxarı, şəhidi cıynında, döyüş-döyüşə qan-tər içinde qalxırı Azərbaycan Ordusu. Nə yaralısını, nə şəhidini eldən buraxmırı. Nəfəs almadan Şuşaya çıxdılar". Bu məqalə Şuşa uğrunda döyüslərin hərbi təsviridir. Həm də döyüş fəsəfəsi üçün gərəkli tezisdi...

8 Noyabr Zəfər Günü oldu...

Vətən mühərbiyəni payızda keçirdi, tarixi Zəfər payızda qazanıldı...

Dan yerinə sığışma-yan**Səhər ilə gəldi payız
Azərbaycan dünyası-na****Zəfər ilə gəldi payız...****İkinci payız.**

Zəfordən sonra məğlub Ermənistanın dağılışmış ordusun qalıqları da Xənkəndidə, onun ətraflarında cəmləşmişdi. Bu qüvvələr də, separatçı adlanırdılar hərbi qüvvələr də Ermənistanın idarəe lərdir. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə, əsasən Kəlbəcərdə, Laçında təxribatları bu birləşmiş qüvvələr tərəfdirdi; üstərefli Bəyanatın şərtlərini yerinə yetirməyən Ermənistanın Baş naziri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını etiraf etmişdi, an-

caq Azərbaycanın ərazi-sinin bir hissəsi olan Qarabağda - işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yenə terrorlar, təxribatlar törədilirdi. Azərbaycan Ermənistanda idarə edilen terror şəbəkəsini ləgv etmək, ərazi bütövlüyünü tamlasdırmaq üçün 2023-cü il sentyabrın 19-da əməliyyat tədbirləri keçirməye başladı. Öz ərazilində bu tədbirləri (belə tədbirləri) keçirmək Azərbaycanın Konstitusion hüququ idi. Həm də bəy-nəlxalq hüququn normaları əsasında aparılırdı: mülki əhali, mülki obyektlər hədəfə alınmadı.

Əməliyyat tədbirlərinə kimi Azərbaycan Laçın-Xankəndi yolunda nəzarət-buraxılış məntəqəsi yaratılmışdı. Bu, mühərbiyədən sonrakı dövr üçün (həm də Ermənistan kimi bir dövlətə həmsərhəd olan dövlət üçün!) gərəkli dövlətçilik təsisatı kimi əməliyyat tədbirlərinin ilk mərhəlesi idi - terrorçuların Xankəndiyə gəlişi, çıxışı birefəlik dayandırılmışdı, axtarışda olan erməni əsilli mühərbiə canilərinin saxlanması, cəzalandırılması üçün hüquq-mühafizə orqanlarına təhlil verilməsi ehtimalı gerçəkləşmişdi.

Əməliyyat tədbirləri sentyabrın 19-da keçirildi. Düşmənin komanda məntəqələri, hava hücumundan müdafiə sistemi sıradan çıxarıldı, 235 hava həcumundan müdafiə vəsitələri dağıldı, 61 artilleriya silahı, 26 zirehli texnikası, onlarla döyüş texnikası və yüzlərlə hərbi qulluqçusu məhv edildi. Sentyabrın 20-də Azərbaycanın şərtlərinə əməl edildi - Xankəndidə aq bayraq qaldırıldı, terrorçu qüvvələr tərk-silah edildi, qısa müddətdə Ağdərə, Əsgəran, Xocalı düşməndən təmizləndi...

Əməliyyat tədbirləri qəlebə ilə başa çatdı ...

Əməliyyat tədbirləri payızda keçirildi, Zəfərin davamı kimi qələbə qazanıldı...

Qəlbitəmizlər Azərbaycan əsgərinə xitabən deyir ki,

**"Ana", "Vətən", "Ana Vətən"
deyənlərin qardaşsan, Qədim-qədim məmləkətə
məhəbbətdi Zəfərimiz. Döyüş andın Vətən oldu, Vətən üçün döyüsdünüz, Bu qüdrətlə vətənəşən sədaətdi Zəfəriniz.**

**Şəhidlikdən keçən
döyüş tarixi tarix dərsidə, Bu tarixdən tarixlərə
əmanətdi Zəfəriniz.**

...ve ruhumuzun Zəfər fəslisi. Təbətin payız fəslisi həm də ruhumuzun Zəfər fəslisi oldu...

Rəsîd HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

**Xəbərlər:
hadisələr, faktlar**

İsrail və HƏMAS atəşkəsin növbəti dəfə uzadılması barədə razılığa gəliblər

İsrail və HƏMAS humitar atəşkəsin növbəti dəfə uzadılması barədə razılığa gəliblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə "Wall Street Journal" Misir rəsmilərinə istinaden məlumat yayıb.

Bildirilib ki, İsrail və HƏMAS atəşkəsi daha bir gün uzadacaqlar. Razılışma HƏMAS-ın çərşənbə günü növbəti - altıncı girov qrupunu azad etməsindən sonra əldə olunub.

Ötən gün qarşılıqlı girov mübadiləsi həyata keçirilib. 6 israilli, 30 fələstinli girov azad edilib.

"Ariane-6" raketi ilin ilk uçuşuna planlaşdırılır

Yeni "Ariane-6" raket daşıyıcısının ilk uçuşu 2024-cü ilin yayına planlaşdırılır. Mütəxəssislər hazırda bu tarixi təxirə sala biləcək əhəmiyyətli maneələr gözləmirler.

Bu barədə Avropa Kosmik Agentliyinin Baş direktoru Yozef Aşbaher metbuat konfransında bildirib. O deyib: "İndiki proqnozlari dəyişə biləcək hər hansı maneələr gözləmirik. "Ariane-6" raketinin ilk uçuşunun gələni il 15 iyun-31 iyul tarixləri arasındaki dövrə təşkil olunacağı planlaşdırıraq".

Jurnalistin dəqiq tarixin nə vaxt olacağı barədə sualını Aşbaher belə cavablandırıb: "Göstərilən dövrə ən erkən tarix iyunun ortasına düşür".

Mətbuat konfransında o da bəyan edilib ki, ilk olaraq "Ariane-62" modifikasiyalı raket - iki sürətləndiriciyə malik daha yüngül versiyalı raket buraxılacaq.

Avropa Kosmik Agentliyinin Baş direktoru etiraf edib ki, yeni raket daşıyıcısının işlənilə hazırlanması ilə bağlı vəziyyət böhranı idil və onun ilk uçuşuna hazırlıq dövründə həm agentliyin özünün, həm də "Arianespace"ın idarəetmə strukturunda dəyişikliklər aparmalı olublar. O, layihə ilə bağlı bütün problemlərin həllində ictimaiyyətlə əlaqələrdə də səhvələr buraxıldığını söyləyərək, bundan sonra layihə barədə daha ətraflı məlumat veriləcəyini vədib.

**Ötən il Aİ ölkələrinin hərbi xərcləri
240 milyard avro təşkil edib**

Avropa İttifaqı ölkələrinin hərbi xərcləri 2022-ci ildə 6 faiz artaraq rekord həddə - 240 milyard avroya çatıb.

Bu barədə Avropa Müdafiə Agentliyinin məlumatında deyilir.

Məlumatə görə, Avropa İttifaqına üzv 27 ölkədən 20-si müdafiə xərclərini artırıb. Altı ölkədə artım 10 faizdən çox olub. NATO-ya üzvlüyü gözlənilən İsvəndə bu göstərici 30,1 faiz, Lüksemburqda 27,9 faiz, Litvada 27,6 faiz, İspaniyada 19,3 faiz, Belçikada 14,8 faiz, Yunanistanda isə 13,3 faiz təşkil edib. İttifaqın bütün hərbi xərclərin təxminən altıda biri - 58 milyard avro yeni silah növlərinin alınmasına yönəlib.

Bu xərclərin hənsi hissəsinin Ukrayna üçün hərbi yardımına ayrıldığı barədə məlumat verilmir. Bir müddət önce Avropa İttifaqının xarici siyaset idarəsinin rəhbəri Jozep Borrell quruma üzv ölkələrin Ukraynaya 27 milyard avro dəyərində silah tədarük etdiyini və bunun 2022-ci ildə bütün hərbi xərclərin 11 fai-

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Qəhrəmanlıqları ilə dastan yazan şəhidlərimiz

Əsası Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan rəşadətli Azərbaycan Ordusu bu gün Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən regionun ən güclüsünə çevrilərək, dünya orduları sıralarında yer alır. Aprel döyüsləri, Günnüt əməliyyatı, Tovuz hadisələri, Vətən müharibəsi və ən son həyata keçirilən əməliyyat tədbirləri bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdi ki, ordumuz istənilən döyük tapşırıqların öhdəsindən layiqinçə gəlməyə qadirdir. Bu qələbələri isə bizlərə yasadın qəhrəman şəhidlərimiz oldu. Onlar qorxu bilmədən, düşmən üzərinə irəliliyib, tarixi torpaqlarımızı gerçek sahibinə qaytarıldılar.

Vətən uğrunda canından keçən qəhrəmanlarımıza dövlətimiz və xalqımız tərəfindən hər zaman yüksək ehtiram göstərilir. Şəhid ailələrinə isə diqqət və qayğı dövlət rəhbərliyinin fealiyyətində həmişə prioritet məsələ kimi qalır və uğurla davam etdirilir. Bu məsələ Müdafiə Nazirliyinin də daim diqqət mərkəzindədir. Hərbi hissələrdə şəhidlərin xatirəsinə abidələr ucaldılır, hərbçilərə şəhidlərimizin döyük yolu haqqında məlumatlar verilir və onların döyük yolunun xatırlanması istiqamətində mütləadi olaraq tədbirlər həyata keçirilir.

"N" hərbi hissəsində baş leytenant Fərahim Baratoğlu şəhidlər abidəsinin önündə gənc əsgər-

lərə Vətən torpaqları uğrunda gedən döyüslərdə şəhidlik zirvəsinə yüksələn qardaşlarımızın qəhrəmanlığı, qorxmazlığı, vətənpərvərliyi haqqında maarifləndirici söhbət edirdi. Zabit bildirdi ki, Vətən uğrunda ölmək, şəhədə yüksəlmək ölümlərin ən şərəflisidir. "Vətənimizin müdafiəsi uğrunda canından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucalmaq ən böyük şərəfdır. Vətəni göz bebeyi kimi sevmək, qonşunda boy-aşaçaqlığın torpağın müqəddəsliliyini hiss edib yolunda canından keçməyə hazır olmaq isə ən müqəddəs duyğudur. Müqəddəs amal uğrunda şəhid olmaqla əbədiyyətə qoşulan igidlərimiz döyüslərdə mənfur düşmənə ağır zərbe vurmaqla layıqli dərs verməklə, qəhrəmanlıq salnamesinə adlarını qızıl hərflər yazdırılar.

Söhbətinə davam edən zabit bildirdi ki, Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi bütün döyük əməliyyatlari isə dediklərimizin əyani sübütudur. "Belə ki, Vətən müharibəsinin ilk gündündən etibarən mətin addımlarla irəli-

leyən oğullarımız erməni hərbi birləşmələrinin müdafiə xəttini yararaq işgal altında olan bir neçə yaşayış məntəqəmizi işğaldan azad etdilər. Qarşısında əngəl tanımayan igidlərimiz hər gün daha da irəliləyirdilər. Dəqiq hesablamalar apararaq düşmənin atəş nöqtələri, mövgələri, sığınacaqları, hərbi təyinatlı obyektlər və texnikalari artilleriyaçılarımız tərəfindən məhv edildi. Hərbçilərimizin güc və qüvvətini görən düşmən isə qaçmaqdan başqa çıxış yolu tapa bilmədi. Bunun nəticəsidir ki, cəmi 44 gün ərzində 30 ilə yaxın davam edən torpaq həsrətine son qoynuldu. Azərbaycan xalqına həsrətə gözlədiyi Böyük Qələbə gününün sevincini reşadətli ordumuz bəxş etdi. Əlbəttə, bu tərəxi qələbəni bizlərə yasadın şəhidlərimiz oldu. Onlar Vətən qarşısında olan övladlıq borcunu layiqince yerinə yetirdilər. Şəhidlərimizin xatirələrini əziz tutmaq, onların adlarını əbədiləşdirmək isə hər bir azərbaycanlının ən müqəddəs vəzifəsi və vətəndaşlıq borcudur".

Zabit, həmçinin qeyd etdi ki, torpaqlarımızın qorunması yolunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin qəhrəmanlıq yolu gənclərimiz öz örnəkdir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı öz qəhrəmanları tanımalı, onların keçidiyi həyat yolundan çox şeyləri öyrənməlidir. Torpaqlarımızın qorunması, Vətənimizin müdafiəsi uğrunda canından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucalanların xatirəsini yaşatmaq, onları gəncliyə nümunə göstərmək isə hər kəsin vətəndaşlıq borcudur. Hər birimiz Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda qəhrəmanlıqla mübarizə aparan, xalqımızın azadlığını hər seydən uca tutan, bu yolda həyatlarını belə qurban verərək ən uca zirvəyə - şəhidlik məqamına ucalanların xatirəsini anmağa borcluyuq. Çünkü torpaqlarımızın bütövlüyü, ərazilərimizin toxunulmazlığı uğrunda canlarından keçən Vətənənələrlər sənəz ehtirama, sevgi və məhəbbətə layiqdir. Vətənpərvərlik təriyəsi də buradan başlayır. Gənclər də öz Vətəninə sevgi və məhəbbətə hissini, hər an Vətəninə və xalqının müdafiəsinə qalxmağa hazırlığının formalaşması üçün şəhidlərimizin keçidiyi döyük yolu onlara çatdırımalı, hansı vasitə ile olursa-olsun, bu yolda var gücümüzle çalışmalıdır.

**Kapitan Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

İdman

"Köhlən atlar" Konfrans Liqasının play-offuna vəsiqəni təmin edib

"Qarabağ" UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsində növbəti oyuna çıxbı.

Ağdam təmsilçisi H qrupundakı beşinci matçında Norveçdə "Molde"nin qonağı olub. "Aker" stadyunda oynanılan qarşılaşmadada qalib müyyənələşməyib - 2:2.

Hesabı 11-ci dəqiqədə Ağdam klubunun heyətində Juninyo açıb. İkinci yarıya daha yaxşı başlayan norveçlilər iki top vuraraq hesabı öz xeyirlərinə dəyişiblər. Kristian Eriksen 82 və 87-ci dəqiqələrdə fərqlənilib. Son nöqtəni isə 90+5-ci dəqiqədə Bəhlül Mustafazadə qoynub.

Bu nəticədən sonra "Qarabağ" xallarını 7-ye çatdıraraq ikinci pillədəki mövqeyini qorubub. "Köhlən atlar" ən pis haldə Konfrans Liqasının play-offuna vəsiqəni təmin edib. Altı xalı olan "Molde" isə üçüncü sıradə qalib.

Qrupun digər matçında isə Almaniya "Bayern"ı İsveçdə "Hekken"i 2:0 hesabi ilə məğlub edib.

Hərbçilər arasında güləş üzrə dünya çempionatında ikinci günün qalibləri mükafatlandırılıb

Dövlət Sərhəd Xidmetinin, Gənclər və İdman Nəzirliyinin təşkilatçılığı ilə Bakıda təşkil olunan hərbçilər arasında güləş üzrə 36-ci dünya çempionatında ikinci günün qaliblərinin mükafatlandırılmasına mərasim keçirilib.

"Sərhədçi" idman Mərkəzində keçirilən tədbirdə qaliblərə medal və kubokları Dövlət Sərhəd Xidmetinin rəis müavini Rəsul Tağıyev təqdim edib.

Yarışın ikinci günündə Azərbaycan idmançıları 2 qızıl, 1 gümüş medal qazanaraq Dövlət Bayrağımızı ucaldıb, Himnimizi səsləndiriblər.

Güləşçilərimiz Orxan Abbasov (79 kilogram) və Ruzanna Məmmədova (59 kilogram) rəqiblərini məğlubiyyətə uğradaraq fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıblar. Ceyhun Allahverdiyev (61 kilogram) isə türkəyi Ahmet Dumana məğlub olaraq gümüş medalın sahibi olub.

Turnirin ilk günündə Əli Rəhimzadə (65 kilogram), Hacı Əliyev (70 kilogram), Turan Bayramov (74 kilogram) və İbrahim Yusubov (92 kilogram) qızıl medal qazanıblar. Elnurə Məmmədova (52 kilogram) ikinci, Nərgiz Səmədova (50 kilogram) isə üçüncü yerləri tutublar.

Bununla da Azərbaycan təmsilçiləri medallarının sayını 9-a çatdıraraq komanda hesabı ilə birinci pillədə qərarlaşıblar.

Dünya çempionatı dekabrın 3-də başa çatacaq.

Azərbaycan yığması FIFA reytingində 6 pillə irəliləyib

FIFA milli komandaların növbəti reyting cədvəlini açıqlayıb.

Öten ay ilə müqayisədə Azərbaycan yığması 6 pillə irəliləyib. Hazırda baş məşqçisi olmayan millimiz 1174.22 xalla 114-cü pillədə qərarlaşıb.

Son dünya çempionu Argentina 1855,44 xalla reyting cədvəline başçılıq edir. Fransa (1845,44) ikinci, İngiltərə (1800,05) isə üçüncü yeri tutub. Millinin rəqibi Belçika (1798,46) dördüncü sıraya yüksəldiyi haldə, Braziliya (1784,09) beşinci pilləyə düşüb.

Qeyd edək ki, yığma "Avro-2024"ün seçmə mərhələsində F qrupunda 7 xalla 4-cü sıradadır.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Təlim meydanlarında mətinləşən sürücü-mexanik

Tərxi Zəfərin qazanılmasında bütün qoşun növleri ardıcıl olaraq üzərinə düşən döyük tapşırığını yüksək səviyyədə yerinə yetirib. Qazandığımız Zəfər məhz bunun təntənəsi idi. Döyüşdə eldə olunan hər bir uğurun araxında gərgin təlimlərin nəticələri dayanırdı. O təlimlər ki, bu gün də əsgərlərimiz döyük təcrübələrini artırmaqdadırlar.

Təlim meydanındayıq, fəth ediləcək yüksəkliklər və hədəflər məlumdur. Tanklar, piyada döyük maşınları, artilleriya qurğuları və piyada bölmələri öz yerlərində hazırdayınlıqlar. Yaxınlıqda əraziyə uyğun maskalanmış PDM dayanıb. Piyadanın döyük maşını tam tərkibde aidiyəti üzrə yuxarı komandanlığın tapşırığını qəbul edir və heyət ona uyğun fəaliyyət qururdu. Gizir Elçin Əliyevin komandiri olduğu piyadanın döyük maşını Qarabağın azad edilməsi istiqamətində

gedən döyüslərdə fəal iştirak edib. Buna baxmayaq olaraq onlar yenə də döyük təcrübələrinə artırmaq məqsədilə təlim meydanındaadırlar. PDM-in yanında ayaq saxlaşdı. Ele bu an maşının sürücü-mexaniki müddədən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Asif Məmmədovdur. Əsgərin çöhrəsindəki səmimiyyət, təbəssüm dolu baxışlar onun təlimə hansı ovqatla qatılığından xəber verirdi. Görüşüb tanış oluram. Yevlax rayonunun Aran qəsəbəsində anadan olub. Əsgər Asif Məmmədov 2008-ci ildən müddədən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçu kimi xidmət edir.

"Hərbi xidmətdən yenice qayıtmışdım. Cəbhə bölgəsində düşmənlə temas xəttində xidmət etmişdim. Qərara gəldim ki, zirehli maşının sürücü-

mexaniki olum. Bu məqsədlə sənədərimi hərbi hissəyə təqdim etdim. Cox keçmədi fiziki hazırlanıqlıdan və testlərdən imtahan verdim. Uğurlu nəticə əldə edib, ordu sıralarına qəbul olundum. Daha sonra ixtisas hazırlığı kursu təşkil olundu. Kursu da yüksək nəticələrlə başa vurub xidmət yerinə qayıtdım. Xidmət dövründə dəfələrlə fərqlənmişəm. Sevinirəm ki, döyük əməliyyatlarda da iştirak etmişəm", - deyə Asif Məmmədov bildirdi.

Əsgər Asif Məmmədov Aprel döyüslərinin, ikinci Qarabağ məharibəsinin və bu ilin sentyabrın 19-da keçirilən əməliyyatın iştirakçısı olub. Qarabağın və digər ərazilərimizin erməni işğalından azad edilməsində iştirak etmək arzusunda olan Asif Suqovuşanın uğrunda gedən döyüslərdə fəal iştirak edib. O, bu kimi təlimlərdə əsgərlərinin daha da peşəkarlaşdığını əminliklə qeyd etdi.

lərdə vuruşub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvəfiq Sərəncamı ilə əsgər Asif Məhərrəm oğlu Məmmədov döyüslərdə göstərdiyi igidiyyətə görə "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif olub.

Təlimlərə gelincə, Asif dedi ki, hərbi xidmətə başladığı ilk günlərdən təlim meydanlarına cəlb olunub. Döyüşatlı təlimlərdə mükəmməl iştirak edib. O, bu kimi təlimlərdə əsgərlərinin daha da peşəkarlaşdığını əminliklə qeyd etdi.

**Bəxtiyar ƏLİYEV
"Azərbaycan Ordusu"**

Baş redaktorun müavini

mayor Məhəmməd NƏSİRİLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Səfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şəhər" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant İbrahim MƏMMƏDBƏYOV

Qəzetin hesabı

Nerimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günler) nəşr olunur.

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sahifələnərək "Hərbi Nəşriyyat" in mətbəsində hazırlanıqlıdan sonra təqdim edilən yazar mütəlliəf qaytarılır.

Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361

Sifariş № 810

Nüsxə 4752